

УДК 311.121:[330.341.1:338.49]

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ МІСЬКИМ РОЗВИТКОМ

©2018 ЗАХОЖАЙ В. Б., ЛАЗЕБНИК Ю. О., ЧАЛА Т. Г.

УДК 311.121:[330.341.1:338.49]

Захожай В. Б., Лазебник Ю. О., Чала Т. Г. Методологічні основи статистичного забезпечення управління сталим міським розвитком

Мета статті полягає в розробленні статистичного забезпечення створення та функціонування нової сучасної моделі міського розвитку, яка об'єднує всі аспекти сталого розвитку, сприяє рівності, добробуту та спільному процвітання всіх мешканців міст. Розглянуто актуальні питання щодо тенденцій урбанізації населення світу, зростання загальної чисельності населення, а також розподілу сільського та міського населення за регіонами світу і в Україні. Викладено теоретичні засади «Концепції сталого розвитку», яка була прийнята на Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в 1992 р., та «Цілей сталого розвитку», затверджених Генеральною Асамблеєю ООН у вересні 2015 р. Також розглянуто проблеми та основні елементи сталого розвитку міст. Визначено сутність і мета управління сталим міським розвитком. Розроблено концептуальну блок-схему статистичного забезпечення управління сталим міським розвитком, що характеризує структуру та послідовність операцій, спрямованих на обґрунтування управлінських рішень. Наведено опис основних напрямів статистичного аналізу, які є базою побудови узагальнюючих характеристик економічного зростання, соціальної інтеграції та стану навколишнього середовища.

Ключові слова: статистичне забезпечення управління, сталий міський розвиток, «Концепція сталого розвитку», «Цілі сталого розвитку», урбанізація.

Рис.: 3. Бібл.: 16.

Захожай Валерій Борисович – доктор економічних наук, професор, провідний науковий співробітник, Національна академія внутрішніх справ (пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна)

E-mail: zvb56@ukr.net

Лазебник Юлія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: y.a.lazebnyk@karazin.ua

Чала Тетяна Георгіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: t.g.chala@karazin.ua

УДК 311.121:[330.341.1:338.49]

Захожай В. Б., Лазебник Ю. А., Чалая Т. Г. Методологические основы статистического обеспечения управления устойчивым городским развитием

Цель статьи состоит в разработке статистического обеспечения создания и функционирования новой современной модели городского развития, которая объединяет все аспекты устойчивого развития, содействует равенству, благосостоянию и общему процветанию всех жителей городов. Рассмотрены актуальные вопросы тенденций урбанизации населения мира, роста общей численности населения, а также распределения сельского и городского населения в регионах мира и в Украине. Изложены теоретические принципы «Концепции устойчивого развития», которая была принята на Конференции ООН по окружающей среде и развитию в 1992 г., и «Целей устойчивого развития», утвержденных Генеральной Ассамблеей ООН в сентябре 2015 г. Также рассмотрены проблемы и основные элементы устойчивого развития городов. Определены сущность и цель управления устойчивым городским развитием. Разработана концептуальная блок-схема статистического обеспечения управления устойчивым городским развитием, которое характеризует структуру и последовательность операций, направленных на обоснование управленческих решений. Приведено описание основных направлений статистического анализа, которые являются базой построения обобщающих характеристик экономического роста, социальной интеграции и состояния окружающей среды.

Ключевые слова: статистическое обеспечение управления, устойчивое городское развитие, «Концепция устойчивого развития», «Цели устойчивого развития», урбанизация.

Рис.: 3. Библ.: 16.

Захожай Валерий Борисович – доктор экономических наук, профессор, ведущий научный сотрудник, Национальная академия внутренних дел (пл. Соломенская, 1, Киев, 03035, Украина)

E-mail: zvb56@ukr.net

Лазебник Юлия Александровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры статистики, учета и аудита, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

E-mail: y.a.lazebnyk@karazin.ua

Чалая Татьяна Георгиевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры статистики, учета и аудита, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

E-mail: t.g.chala@karazin.ua

UDC 311.121:[330.341.1:338.49]

Zahozhai V. B., Lazebnyk Yu. O., Chala T. G. The Methodological Foundations of Statistical Support of Management of Sustainable Urban Development

The article is aimed at developing statistical support for the creation and functioning of a new modern urban development model that integrates all aspects of sustainable development, promotes the equality, well-being and shared prosperity of all urban residents. The topical issues of urbanization tendencies of the world population, growth of the total population, as well as distribution of rural and urban population in the regions of the world and in Ukraine are considered. The theoretical principles of the «Conception of sustainable development» adopted by the UN Conference on Environment and Development in 1992 and the «Sustainable Development Goals», approved by the UN General Assembly in September 2015, are set out. The problems and basic elements of sustainable urban development are also considered. The essence and purpose of management of sustainable urban development are defined. The conceptual block-scheme of statistical support of sustainable urban development management is elaborated, which characterizes the structure and sequence of operations aimed at substantiation of managerial decisions. A description of the main directions of statistical analysis, which are the basis for building the generalizing characterizations of economic growth, social integration, and status of environment, is provided.

Keywords: statistical support of management, sustainable urban development, «Conception of sustainable development», «Sustainable Development Goals», urbanization.

Fig.: 3. Bibl.: 16.

Zahozhai Valeriy B. – D. Sc. (Economics), Professor, Senior Research Fellow of the National Academy of Internal Affairs (1 Solomianska Square, Kyiv, 03035, Ukraine)

E-mail: zvb56@ukr.net

Lazebnyk Iuliia O. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Statistics, Accounting and Auditing, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: y.a.lazebnyk@karazin.ua

Chala Tetyana G. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Statistics, Accounting and Auditing, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: t.g.chala@karazin.ua

Найвищою формою економічних, соціальних і культурних досягнень людської цивілізації історично вважається місто. Останніми десятиріччями економічне зростання на чолі з містами було визначено пріоритетним при розробленні національної економічної політики в багатьох країнах світу [6; 7; 13].

За сучасних умов економічного розвитку міст і територіальних громад до статистичної науки та практики об'єктивно висуваються нові вимоги. Зростає актуальність комплексного використання статистичних методів у вирішенні завдань управління. Це потребує узагальнення набутого досвіду в галузі прикладної статистики та розроблення методологічних основ статистичного забезпечення управління сталим міським розвитком з урахуванням специфічних інноваційних завдань сучасної практики управління.

Аспекти статистичного забезпечення управління економікою знайшли своє відображення в працях учених-статистиків: А. Головача, В. Данилка, А. Єриної, І. Манцурова, І. Калачової, О. Осауленка, М. Пугачової, В. Саріогло та ін. [1– 4].

Але слід зауважити, що в наявних дослідженнях недостатньо уваги було приділено вдосконаленню статистичного забезпечення управління міським розвитком в Україні. Зокрема, потребують вдосконалення методологія статистичного оцінювання розвитку міст, система показників моніторингу досягнення цілей сталого розвитку міст і громад, а також методи статистичного оцінювання впливу окремих чинників на місцевий соціально-економічний розвиток. Відсутність вирішення вказаних проблем перешкоджає розробленню ефективних управлінських дій з реалізації політики сталого розвитку міст і територіальних громад.

Сталий розвиток міст є одним із найважливіших напрямів розвитку у XXI столітті. Побудова сталих міст стає основним чинником успіху глобального розвитку на майбутній період. Нагальним питанням є статистичне забезпечення створення та функціонування нової сучасної моделі міського розвитку, яка об'єднує всі аспекти сталого розвитку, сприяє рівності, добробуту та спільному процвітанню всіх мешканців міст.

У XVIII столітті у містах проживало близько 5% населення світу, у 1950 р. – 30%, а на початок 2018 р. у містах мешкало 55% населення світу. Міське населення у світі швидко зросло з 1950 р., збільшившись з 751 млн до 4,2 млрд у 2018 р. За оцінками Департаменту з економічних та соціальних питань Секретаріату ООН [14–16], кількість міських жителів щорічно зростає майже на 60 мільйонів.

У 2050 р. у містах мешкатиме 68% населення світу, внаслідок чого люди, які будуть займати лише 2% площі землі, споживатимуть близько 3/4 світових ресурсів. Крім того, у найближчі 10 років у світі буде більше 100 міст із чисельністю понад 1 млн осіб [16]. Таке стрімке зростання міст утворює нові проблеми,

такі як перевантаження інфраструктури та ресурсів, забруднення повітря, збільшення рівня злочинності, проблеми з наданням послуг тощо. Це призвело до того, що ряд урядів у всьому світі реагує на ці виклики, створюючи безліч ініціатив і стратегій управління сталим розвитком міст.

Сьогодні найбільш урбанізованими регіонами у світі є Північна Америка (у 2018 р. 82% її населення мешкає у містах), Латинська Америка та Карибський басейн (81%), Європа (74%) та Океанія (68%). Рівень урбанізації в Азії наближається до 50%. На відміну від цього, населення Африки залишається переважно сільським: тільки 43% мешканців проживає в містах [16].

Як відмічено вище, міське населення світу поступово зростало з 1950 р., і, як очікується, через кілька років досягне свого піку. Чисельність сільського населення у світі наближається до 3,4 млрд, і, як очікується (після незначного зростання), до 2050 р. знизиться приблизно до 3,1 млрд. В Африці та Азії проживає майже 90% сільського населення світу. Індія має найбільше сільське населення (893 мільйони), на другому місці – Китай (578 мільйонів) [16].

Зростання міського населення обумовлено загальним зростанням чисельності населення та збільшенням частки жителів у містах. Очікується, що ці два чинники разом зумовлять зростання чисельності міського населення у світі на 2,5 млрд. Майже 90% зростання населення світу до 2050 р. буде зумовлено збільшенням його чисельності в Азії та Африці [16].

Очікується, що лише три країни – Індія, Китай та Нігерія – забезпечать 35% зростання міського населення у світі в період між 2018 та 2050 рр. За прогнозами, чисельність міських жителів в Індії збільшиться на 416 мільйонів, у Китаї – на 255 мільйонів та в Нігерії – на 189 мільйонів. На початку 2018 р. близько половини міських жителів світу проживали в населених пунктах з чисельністю до 500 000 жителів, тоді як кожний восьмий міський житель живе у 33 мегаполісах з населенням понад 10 мільйонів жителів [16].

Для порівняння слід зазначити, що в 1990 р. у світі було десять мегаполісів з населенням понад 10 мільйонів жителів, в яких проживало 153 мільйони осіб, або трохи менше 7% міського населення на той час. У 2014 р. у всьому світі нараховувалося 28 мегаполісів, де проживало 453 мільйони людей, або близько 12% міських жителів світу. Останніми роками число мегаполісів, де проживає більше 10 мільйонів людей, постійно збільшується. За прогнозами, до 2030 р. у світі буде 43 мегаполіси, більшість з яких – у регіонах, що розвиваються [15; 16].

Найбільшим у світі містом з агломерацією 37 мільйонів мешканців є Токіо, на другому місці – Делі з чисельністю 29 мільйонів та Шанхай – 26 мільйонів; наступними є Мехіко і Сан-Паулу – кожен із 22 мільйонами жителів. Сьогодні в містах Каїр, Мум-

баї, Пекін та Дака проживає близько 20 мільйонів жителів.

У деяких містах спостерігається зниження чисельності населення протягом останніх років на тлі зростання його частки. Більшість з них знаходяться в країнах з низьким рівнем народжуваності в Азії та Європі, де загальний розмір чисельності населення стабільний або зменшується. Аналогічні тенденції спостерігаються і в Україні (рис. 1).

У вересні 2000 р. на Саміті тисячоліття ООН була прийнята Декларація тисячоліття, в якій було сформульовано вісім «Цілей розвитку тисячоліття», спрямованих на боротьбу з голодом, хворобами, бідністю, неписьменністю, погіршенням стану навколишнього середовища та дискримінацією жінок [10].

Трансформація формулювань «Цілей розвитку тисячоліття» в «Цілі сталого розвитку» (SDGs) відбулася у 2012 р. у Бразилії на конференції Rio+20.

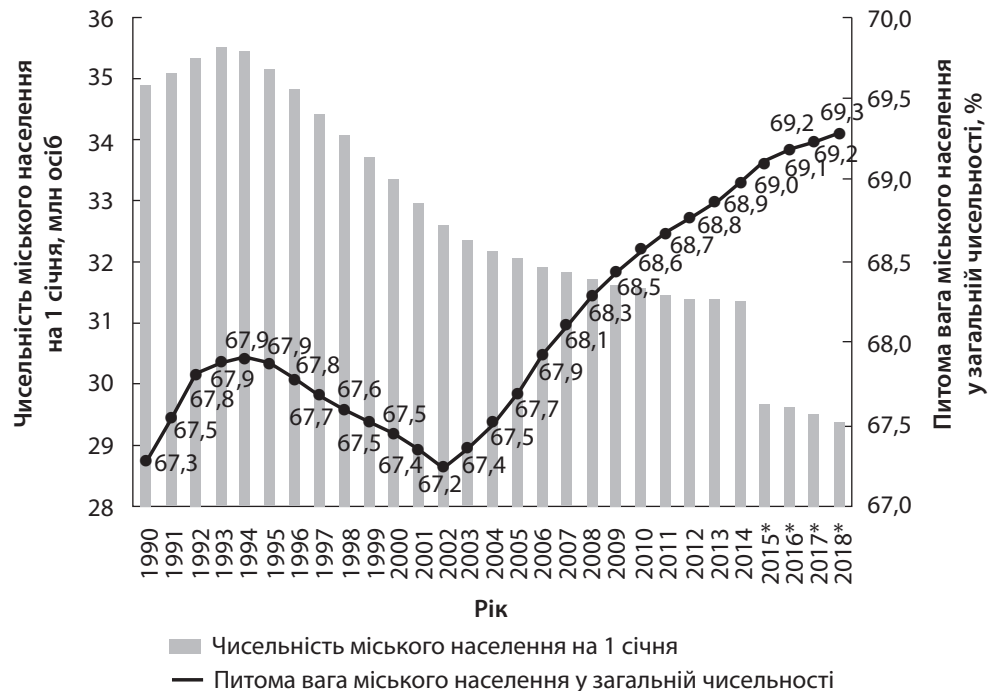

Рис. 1. Чисельність міського населення і питома вага міського населення у загальній чисельності населення в Україні в 1990–2018 рр.

Примітки: * – без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.
Джерело: побудовано за [5].

Постійна урбанізація є ключем до успішного розвитку суспільства. Оскільки процеси урбанізації у світі прискорюються, сталий розвиток все більше залежить від успішного управління зростанням міст, особливо в країнах з низьким рівнем доходу. Необхідним є розроблення комплексних управлінських рішень щодо поліпшення життя як городян, так і сільських мешканців, зміцнення зв'язків між міськими та сільськими територіями та використання існуючих економічних, соціальних та екологічних зв'язків.

Статистичне оцінювання сталого міського розвитку пов'язане із загальною концепцією сталого розвитку, яка включає економічні, соціальні та екологічні виміри. Сталий розвиток був теоретично обґрунтований та набув широкого застосування на практиці в кінці 1980-х років [9].

Концепція сталого розвитку прийнята на Конференції Організації Об'єднаних Націй (ООН) з навколишнього середовища і розвитку (*The United Nations Conference of Environment and Development*) в 1992 р. у місті Ріо-де-Жанейро [9].

Затверджені Генеральною Асамблеєю ООН у вересні 2015 р. 17 цілей сталого розвитку, зокрема, містять: «Ціль 11 – Створення міст і населених пунктів інклюзивними, безпечними, життєрадісними та сталими» (SDG 11 – *Make Cities and Human Settlements inclusive, safe, resilient and sustainable*) [11; 12].

Було також визнано, що сталий розвиток міст веде до створення економічно, соціально та екологічно сталих суспільств, але для покращення рівня життя необхідний цілісний підхід до міського планування та управління.

Згідно з [8] сталий розвиток (*sustainable development*) – це розвиток, який відповідає екологічним, соціальним та економічним потребам сьогодення, не позбавляючи наступні покоління можливості задовольняти свої потреби.

Вивчення проблем сталого розвитку передбачає формалізацію системи, що досліджується. Це дає змогу визначити структуру системи та виділити її окремі елементи.

Для забезпечення сталого розвитку надзвичайно важливо гармонізувати три основні елементи: економічне зростання, соціальну інтеграцію та захист навколишнього середовища (рис. 2) [11; 12].

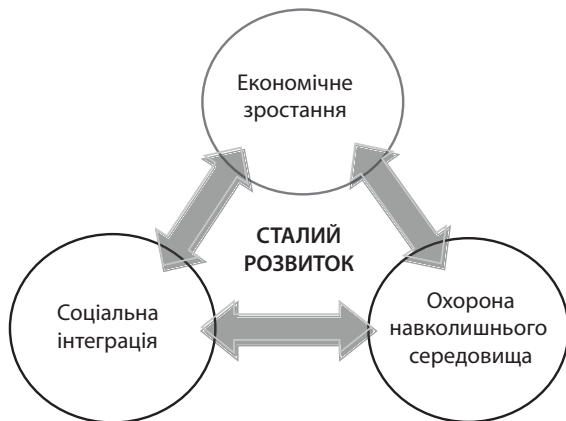

Рис. 2. Елементи сталого розвитку

Джерело: побудовано відповідно до [10].

Наведені елементи взаємопов'язані та мають вирішальне значення в ході розроблення системи управління сталим міським розвитком.

Як відзначено в [1], управління можна визначити як систематичний вплив на певний об'єкт або на його підрозділи з метою забезпечення життєдіяльності та досягнення кінцевої мети (результату).

Управління міським розвитком – це сукупність дій, спрямованих на підтримку та поліпшення функціонування міста відповідно до поставлених цілей розвитку.

Мету управління сталим міським розвитком можна сформулювати як забезпечення привабливості та адаптивності суспільства, підвищення добробуту та згуртованості мешканців міста, збереження й оздоровлення навколишнього середовища, відповідальне використання ресурсів у межах міста та прилеглих районів [8].

Використання статистичних методів надає можливість оцінити рівень досягнення вищезазначених цілей сталого розвитку та окреслює способи обліку аспектів сталості.

Концептуальну блок-схему статистичного забезпечення управління сталим міським розвитком, що характеризує структуру та послідовність операцій, спрямованих на обґрунтування управлінських рішень, наведено на рис. 3.

Нижче наводиться опис основних напрямів статистичного аналізу, які є базою побудови узагальнюючих характеристик економічного зростання, соціальної інтеграції та стану навколишнього середовища.

Необхідною умовою забезпечення системного дослідження сталого місцевого розвитку є формування відкритих порталів муніципальної статистики як інформаційної бази забезпечення управління.

Зміст аналітичної роботи полягає у приведенні розрізнених відомостей у логічно побудовану систему взаємозв'язків, що дає змогу дати обґрунтовану оцінку як усієї сукупності фактів, так і кожного з них окремо, та визначити їх роль у розв'язанні досліджуваної проблеми [4].

Аналіз динаміки складових розвитку становить основу об'єктивної оцінки виявлення тенденцій та закономірностей.

Використання статистичних методів дає можливість перевести багато проблем управління в площину точного кількісного відображення з якісним змістом, на основі реального інформаційного забезпечення розрахунків відповідно до потреб користувачів.

Відповідне програмне забезпечення прискорює та вдосконалює оброблення інформації, значно розширюючи коло завдань, які у процесі управління можна вирішити за допомогою статистичних методів. Це забезпечує творчий підхід до виконання конкретних завдань управління, пошук нових способів підвищення якості та обґрунтованість управлінських рішень, розроблення заходів щодо підвищення ефективності в усіх сферах діяльності.

Пропорційність економічного зростання, як основний елемент сталого міського розвитку, визначається на основі аналізу співвідношення ресурсів та їх використання.

Це стосується багатоцільового статистичного аналізу пропорційності розподілу населення за обсягами його доходів, інвестицій та чисельності зайнятих за видами економічної діяльності, споживання товарів та послуг; попиту та пропозиції на міські послуги, доходів і витрат місцевих бюджетів тощо.

Статистичний аналіз оцінює взаємозв'язки між явищами, вплив на них основних чинників, серед яких, зокрема, виділяють ті, що виникають у результаті дії об'єктивних законів та спричиняють виникнення ризиків. Для цього використовуються статистичні моделі різних типів взаємозв'язків – функціональних, стохастичних, кореляційних.

На основі наведених вище напрямів аналізу визначається можливість комплексного використання їх результатів для розкриття механізму соціально-економічних явищ і процесів. Зокрема, це стосується економічної ефективності отриманої інформації на основі співвідношення результатів і витрат на її отримання.

На заключному етапі здійснюється узагальнююча оцінка рівня сталого міського розвитку, що має враховувати наведені вище результати функціонування економіки. Для розрахунку такої інтегральної оцінки можуть бути використані експертні, статистичні методи, зокрема – багатовимірні оцінки, сукупність критеріїв математичної статистики.

На підставі результатів статистичного аналізу визначаються основні напрями управління, спрямо-

Рис. 3. Концептуальна блок-схема статистичного забезпечення управління сталим міським розвитком

Джерело: авторська розробка.

ваного на забезпечення сталого міського розвитку з урахуванням об'єктивно існуючих потенційних можливостей. При цьому формується перелік завдань, послідовність їх виконання, визначаються методи вирішення і взаємна узгодженість цих завдань.

Це створює методологію обґрунтування управлінських рішень статистичними методами.

Таким чином, формується інформаційне забезпечення системного взаємозв'язку цільових комплексних програм: соціально-економічної, науково-тех-

нічної, екологічної, інвестиційної, регіональної тощо в системі забезпечення сталого місцевого розвитку.

Слід відмітити, що в процесі розроблення і використання інформаційного забезпечення сталим міським розвитком необхідно використовувати міжнародні стандарти, які узагальнюють сучасний світовий досвід, а також сприяють оперативному впровадженню національних аналогів.

Проблема підготовки сучасних фахівців у галузі статистики, які здатні виконувати функції аналітиків, експертів та консультантів у сфері управління, пов'язана зі стрімким розвитком інформаційного суспільства та повсюдним впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій. Статистики-аналітики повинні усвідомлювати наявність необхідних джерел статистичної інформації відповідно до сформульованих завдань забезпечення управління, систематизувати та класифікувати її; застосовувати методи її обробки, узагальнення та складання висновків, а також творчо використовувати отримані результати аналізу для підготовки управлінських рішень стосовно сталого місцевого розвитку та оцінювати в реальному часі наслідки таких управлінських рішень.

З метою систематичного відстеження рівнів і тенденцій урбанізації та моніторингу прогресу в досягненні цілей сталого розвитку в містах, органи місцевого самоврядування за підтримки міжнародного співробітництва повинні направляти свої зусилля на створення більш широких та якісних статистичних даних про розмір, розподіл та характеристики всіх елементів розвитку.

Оперативна інформація про тенденції зростання міста є життєво важливою для визначення пріоритетів політики, спрямованих на сприяння всебічному, рівноправному та сталому розвитку суспільства.

ВИСНОВКИ

Статистичне забезпечення управління сталим міським розвитком, засноване на розумінні сучасних процесів урбанізації, а також демографічних тенденцій у довгостроковій перспективі, може допомогти максимізувати переваги агломерації, мінімізувати погіршення стану навколишнього середовища та інші потенційні негативні наслідки зростаючої кількості мешканців міста.

Задля забезпечення спільного використання переваг урбанізації розроблені управлінські рішення повинні забезпечувати доступ до інфраструктури та соціальних послуг для всіх соціальних верств населення, зосереджуючи увагу на потребах, що стосуються житла, освіти, охорони здоров'я, гідної праці та безпечного навколишнього середовища. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Головач А. В., Захожай В. Б., Головач Н. А. Статистичне забезпечення управління економікою: прикладна статистика : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 333 с.

2. Головач А. В., Захожай В. Б., Манцуrows І. Г. Статистичне забезпечення управління економікою: Прикладна математика з використанням аналітичного програмного середовища Microsoft Excel. Київ : КНЕУ, 2006. 328 с.

3. Головач А. В., Захожай В. Б., Манцуrows І. Г., Головач Н. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення державного фінансового менеджменту. Київ : КНЕУ, 2010. 260 с.

4. Захожай В. Б., Головач Н. А., Захожай К. В., Казак О. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки (статистичний аспект). *Наукові праці МАУП. Серія «Економічні науки»*. 2014. Вип. 42 (3). С. 158–162.

5. Статистична інформація // Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

6. Dahiya, B. Southeast Asia and Sustainable Urbanization. *Global Asia*. 2014. Vol. 9. No. 3. P. 84–91.

7. Dahiya, B. World Urban Realities. Magazine for Architecture and Urban Planning – DaNS. 2015. No. 2. URL: http://www.dans.org.rs/index.php?option=com_content&task=view&id=660&Itemid=52

8. ISO 37101:2016 «Sustainable development in communities – Management system for sustainable development – Requirements with guidance for use» // International Organization for Standardization. URL: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_37101_sustainable_development_in_communities.pdf

9. Report of the United Nations Conference of Environment and Development. Rio de Janeiro, 3–14 June 1992. Vol. 1. Resolution Adopted by the Conference // United Nations. URL : <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N92/836/57/PDF/N9283657.pdf?OpenElement>

10. The Sustainable Development Agenda // United Nations. URL: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>

11. Sustainable development: knowledge platform // United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. New York, 2014. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals>

12. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Draft resolution referred to the United Nations summit for the adoption of the post-2015 development agenda by the General Assembly at its sixty-ninth session // United Nations. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/285/73/PDF/N1528573.pdf?OpenElement>

13. State of the World's Cities 2012/2013: Prosperity of Cities. UN-HABITAT, 2013. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/745habitat.pdf>

14. World Population Prospects. The 2017 Revision // United Nations, New York, 2015. URL: <http://esa.un.org/unpd/wpp/>

15. World Urbanization Prospects. The 2014 Revision // United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. New York, 2014. URL: <https://esa.un.org/unpd/wup/>

16. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision // United Nations. URL: <https://www.un.org/development/desa/publications/2018-revision-of-world-urbanization-prospects.html>

REFERENCES

Dahiya, B. "Southeast Asia and Sustainable Urbanization". *Global Asia*. Vol. 9, no. 3 (2014): 84-91.

Dahiya, B. "World Urban Realities". Magazine for Architecture and Urban Planning, no. 2 (2015). http://www.dans.org.rs/index.php?option=com_content&task=view&id=660&Itemid=52

Holovach, A. V. et al. *Informatsiino-analitychne zabezpechennia derzhavnogo finansovoho menezhmentu* [Information-analytical support of state financial management]. Kyiv: KNEU, 2010.

Holovach, A. V., Zakhochai, V. B., and Holovach, N. A. *Statystychne zabezpechennia upravlinnia ekonomikoju: prykladna statystyka* [Statistical provision of economic management: applied statistics]. Kyiv: KNEU, 2005.

Holovach, A. V., Zakhochai, V. B., and Mantsurov, I. H. *Statystychne zabezpechennia upravlinnia ekonomikoju: Prykladna matematika z vykorystanniam analitychnoho prohramnoho seredovyscha Microsoft Excel* [Statistical provision of management of economics: Applied mathematics using the Microsoft Excel analytical software environment]. Kyiv: KNEU, 2006.

"ISO 37101:2016 «Sustainable development in communities – Management system for sustainable development - Requirements with guidance for use»" International Organization for Standardization. https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_37101_sustainable_development_in_communities.pdf

"Report of the United Nations Conference of Environment and Development. Rio de Janeiro, 3-14 June 1992. Vol. 1. Resolution Adopted by the Conference". United Nations. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N92/836/57/PDF/N9283657.pdf?OpenElement>

State of the World's Cities 2012/2013: Prosperity of Cities. UN-HABITAT, 2013. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/745habitat.pdf>

"Statystychna informatsiia" [Statistical information]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>

"Sustainable development: knowledge platform" United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York, 2014. <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals>

"The Sustainable Development Agenda" United Nations. <http://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>

"Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Draft resolution referred to the United Nations summit for the adoption of the post-2015 development agenda by the General Assembly at its sixty-ninth session" United Nations. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/285/73/PDF/N1528573.pdf?OpenElement>

"World Population Prospects. The 2017 Revision" United Nations, New York, 2015. <http://esa.un.org/unpd/wpp/>

"World Urbanization Prospects. The 2014 Revision" United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York, 2014. <https://esa.un.org/unpd/wup/>

"World Urbanization Prospects. The 2018 Revision" United Nations. <https://www.un.org/development/desa/publications/2018-revision-of-world-urbanization-prospects.html>

Zakhochai, V. B. et al. "Informatsiino-analitychne zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky (statystychnyi aspekt)" [Information-analytical provision of economic security (statistical aspect)]. *Naukovi pratsi MAUP. Ser.: Ekonomichni nauky*, no. 42 (3) (2014): 158-162.